

VONDeeling

Digitaal tijdschrift van het Vicariaat ONDerwijs

Nr 31 – juli 2019

INHOUD

COLOFON

VONDeeling

Digitaal tijdschrift (4x/jaar)

Vicariaat Onderwijs
Aartsbisdom Mechelen-Brussel
Frederik De Merodestraat 18,
2800 Mechelen

Tel: 015 29 84 01 (02)
Info.mb@katholiekonderwijs.vlaanderen
www.vikom.be

Redactie:

Guido François
Jürgen Mettepenningen

Tekst + foto's:

Guido François
(tenzij anders vermeld)

Verantwoordelijke uitgever:

Jürgen Mettepenningen

REDACTIONEEL	2
ZON	2
ACTUALIA	3
Vormingssessies voor schoolbestuurders	3
BOS bestand tegen (politieke) stilstand	5
Resultaten bevraging scholengemeenschappen basis- en secundair onderwijs Mechelen-Brussel – april 2019	7
DPCC, onbekend en onbemind?	10
Katholieke Onderwijscel Brussel. Nieuwe naam en invulling voor KOCB	12
DOKO en overheidsopdrachten	16
Stuurgroep Preventie op bezoek in Heist-op-den-Berg	18
Scholen en leerkrachten hebben recht op kwalitatieve ondersteuning!	19
VIERINGEN, CONFERENTIES, STUDIEDAGEN	23
Vlaanderen wees wijs-dag 24 april 2019	23
Minimienstituut Leuven bij de prijswinnaars. Koningin Paolaprijs voor het Onderwijs 2018-2019	26
Infosessies Basis- en secundair onderwijs	27
Infosessie Onderwijsplanning modernisering secundair onderwijs	29
Handen vol hoop	29
Op uitstap met de erebegeleiders Mechelen-Brussel	31
Bisschoppelijk afgevaardigden naar Rome	33
Opening nieuwe schoolinfrastructuur	33
PERSONALIA	34
	35

Wil je snel naar het artikel dat je interesseert, klik dan op de titel. We wensen je een goede (ballon)vaart door onze VONDeeling.

REDACTIONEEL

ZON

Op de eerste bladzijde van de bijbel is de zon het eerste wat God schiep. En door de zon die opgaat en ondergaat, schiep hij tegelijk dagen (als het licht is) en nachten (de duisternis). Naast licht geeft de zon ook warmte. Die ervaren we deze periode! Ze doet ons puffen en naar water grijpen. De zomer is volop in het land!

Met de hitte is er ook de vakantie. We mogen ons geroepen weten alle lasten van ons af te schudden en uitdrukkelijk tijd te maken voor wie ons het meest dierbaar zijn op privévlak. En tijd voor onszelf. Ont-moeting en ont-spanning. Het is goed dat deze tijd ons gegeven is, als het ware de zevende dag na alle werk: de welverdiende rust na alle werk. Om te genieten en terug wat kind te worden: ons amuseren, lachen, zonnen, spelen, lezen,...

Na een jaar dat stevig gevuld was, is het goed de riem er eens af te leggen. Batterijen opladen. Genieten van de schepping, ook dat.

Met heel veel waardering voor wat elk van u afgelopen schooljaar heeft getoond aan engagement, wens ik ieder van u een deugddoende vakantietijd toe. Een welverdiende vakantie, da's zonneklaar!

Warme groeten,

Jürgen Mettepenningen
bisschoppelijk afgevaardigde Onderwijs

ACTUALIA

VORMINGSSPESIES VOOR SCHOOLBESTUURDERS

Informatiesessie over de scholengemeenschappen vanaf 2020

Ter vervanging van de 'BOS-vorming over Organisatiecultuur' vond op **donderdag 23 mei 2019** in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen een infosessie plaats over *de scholengemeenschappen vanaf 2020, met specifieke aandacht voor de rechten van gesubsidieerd personeel bij vernieuwde samenstelling van de scholengemeenschap, in combinatie met een eventuele fusie van vzw's.*

Er was veel belangstelling voor deze infoavond. Tegen 30 november 2019 moeten immers de aanvragen voor de nieuwe samenstelling van de scholengemeenschappen basis- en secundair onderwijs ingediend worden bij de Diocesane Plannings- en Coördinatiecommissie (DPCC) van het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Directeurs, al dan niet met coördinerende opdracht en voorzitters van scholengemeenschappen wilden tijdig weten welke verplichtingen zij dienen na te leven bij voortzetting of verandering van scholengemeenschap, vooral op personeelsvlak. Op de nieuwe pro-website van Katholiek Onderwijs Vlaanderen is een speciale pagina aangemaakt met nuttige informatie over de nieuwe scholengemeenschappen basis- en secundair onderwijs: <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/scholengemeenschappen>.

Chris Vandervorst

Tijdens de infoavond brachten de sprekers van Katholiek Onderwijs Vlaanderen de oprichtingsvoorwaarden en bevoegdheden van scholengemeenschappen in herinnering, de planningsprocedure en -bevoegdheid en de omkadering en aanwending van stimulipunten en uren. De personeelsmateries slorpten de meeste tijd op. Aan de hand van voorbeelden illustreerde Els Goeminne verschillende mogelijke

Els Goeminne

scenario's waar scholen rekening mee moeten houden als er bijvoorbeeld personeel met bepaalde voorrangrechten overkomt van een andere scholengemeenschap. Wie daar concrete vragen over heeft, kan te allen tijde terecht bij de medewerkers van de Dienst Personeel en de Dienst Bestuur & organisatie van de netwerkorganisatie.

Diocesane jaarvergadering voor schoolbestuurders – 16 september 2019

Zoals aangekondigd vindt de volgende jaarvergadering voor schoolbestuurders plaats op **maandag 16 september 2019 vanaf 19u** in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen (onthaal vanaf 18.30u).

Programma:

- Bisschoppelijk afgevaardigde voor het onderwijs, *Jürgen Mettepenningen*, leidt de avond in;
- *Lieven Boeve*, directeur-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen, bespreekt de **onderwijsactualiteit**;
- *Cindy Lammens* van de Dienst Curriculum en vorming geeft een demonstratie van **LLinkid**, met de focus op hoe scholen die digitale tool kunnen inzetten om hun identiteits- en kwaliteitsontwikkeling te versterken. Daarna blikt ze vooruit op de **tweede en derde graad secundair onderwijs**: hoe wordt het studieaanbod geprofileerd op basis van eindtermen, specifieke eindtermen en beroepskwalificaties en wat kan dat betekenen voor de keuzes die scholen/schoolbesturen maken met betrekking tot hun gehele aanbod?
- *Fons Nuyens en Guido François* geven de laatste stand van zaken van de vorming van **nieuwe scholengemeenschappen**;
- *Roger Haest* geeft zijn ervaringen weer met het **Zelfevaluatie-instrument 'Sterk schoolbestuur'** van de Koning Boudewijnstichting;
- *Guido François* licht kort het **Vormingsaanbod** voor schoolbestuurders en leidinggevenden toe in het schooljaar 2019-2020;
- *Jürgen Mettepenningen* rondt de avond af en nodigt iedereen uit voor een **receptie en netwerkmoment** (vanaf 21u).

Inschrijven:

Gelieve in te schrijven **tegen uiterlijk 9 september 2019** via deze link: <https://nascholing.be/2019-2020/index.aspx?type=9&modID=3319783>

Vormingsaanbod schooljaar 2019-2020

Voor volgend schooljaar is er weer een mooi vormingsaanbod uitgewerkt. Zie hier de kalender met vooral de sessies die in principe in het **DPCMechelen** plaatsvinden. U vindt het volledige aanbod ook op www.nascholing.be/besturen. Via die site kunt u ook inschrijven. Warm aanbevolen.

Data	Thema
3 oktober 2019 19-21.30u	Masterclass met Marcel Van der Avert in het Vicariaat Onderwijs bisdom Gent, Marialand 31, 9000 Gent. Thema: veranderingsprocessen in organisaties
17 oktober 2019 19-21.30u	Het bestuur als werkgever: Personeel aanwerven met een allochtone afkomst
13 november 2019 19-21.30u	Het bestuur beperkt de kosten (hoe omgaan met armoede, betalingsmoeilijkheden, beheersing schoolkosten ...)
10 december 2019 19-21.30u	Verzekeringen en aansprakelijkheid van bestuurders en wijzigingen in fusieprocedures
21 januari 2020 19-21.30u	Subsidiekanalen en ondersteuning bij bouwprojecten
18 februari 2020 19-21.30u	Voorjaarsseminarie: keuze uit een viertal thema's (nog in te vullen)
7 mei 2020 19-21.30u	Kwaliteitsvol besturen: cultuur

Niet alle bisdommen bieden dezelfde keuze aan. Kandidaat- en startende bestuurders kunnen terecht voor een introductiesessie in het bisdom Antwerpen op 23 september 2019, in het bisdom Brugge op 20 januari 2020 en in het bisdom Hasselt op 3 februari 2020. Voor het volledige aanbod in alle bisdommen verwijzen we graag naar de nascholingswebsite.

BOS BESTAND TEGEN (POLITIEKE) STILSTAND

Wie dacht dat het proces van Bestuurlijke Optimalisering en Schaalvergroting (BOS) zou stilvallen nadat duidelijk was dat de politici geen BOS-decreet meer zouden goedkeuren tijdens de afgelopen legislatuur, slaat de bal mis. De grote en kleine bewegingen naar een geoptimaliseerd bestuur die bezig waren, gaan onverminderd voort.

We weten dat de evolutie van schoolbesturen naar een schaalvergroot regionaal bestuur heel wat jaren voorbereiding vergt. Niet alleen moeten de geesten rijpen en de hoofden in eenzelfde richting staan, er zijn ook heel wat juridische en organisatorische knopen door te hakken. Maar zodra schoolbesturen zover staan dat ze een fusieprotocol ondertekend hebben, is er vaak geen weg terug. De datum van overdracht van bevoegdheden staat dan vast, het nieuwe bestuur is samengesteld, de bestuursploeg wordt klaargestoomd, de stakeholders en de buitenwereld krijgen de nodige communicatie... Voor tal van BOS-processen stond al lang de datum van 1 januari of 1 september 2019 of 2020 met stip genoteerd als startdatum van het nieuwe BOS-bestuur. Daar kon het uitblijven van een decretale regeling niets meer aan veranderen, hoewel de meeste besturen daar wel op gerekend hadden, al was het maar om er de nodige stimuli en omkaderingsuren uit te kunnen puren om hun nieuwe constructie professioneel te ondersteunen. Nu zullen ze het op een andere manier moeten aanpakken,

met name door maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de nieuwe scholengemeenschappen hen kunnen bieden. Maar daarvoor dienen ze nog een jaar geduld te oefenen.

Zoals we in vorige artikels in VONDeLing al geduid hebben, zijn er in het aartsbisdom Mechelen-Brussel tal van BOS-gesprekken uitgemond, of aan het uitmonden op een schaalvergroot nieuw schoolbestuur. Nog even een rondgang door ons bisdom:

Bij de ondertekening van de engagementsverklaring voor BOS-M op 25 april 2018 in BimSem Mechelen

In de regio Mechelen krijgt het recent schaalvergroote schoolbestuur KITOS er vanaf 1 januari 2020 een grote broer bij. We noemen hem voorlopig nog *BOS-M*, want de nieuwe naam wordt pas op 10 oktober 2019 onthuld. De nieuwe constructie wordt gevormd door acht schoolbesturen, met in totaal bijna dertig scholen.

In Noord-West-Brabant brachten de schoolbesturen van Kapelle-op-den-Bos hun scholen samen onder de naam *KOBOS*. In Dilbeek gebeurde hetzelfde en daar gelooft men in verdere groei, door als naam te kiezen: *Crescendo. Samen groeien*. De schoolbesturen van Wemmel-Meise en Grimbergen bundelen hun krachten met de Jezuïetencolleges van Laken en Brussel-centrum en sluiten aan bij de *Ignatius scholen Brussel*, die hun naam recent veranderd hebben in *Ignatius Scholen in Beweging*, omdat de focus niet alleen op Brussel ligt. In de regio Halle trok het *Katholiek Onderwijs Regio Halle Annuntiaten (KORHA)* schoolbesturen aan van Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw en Pepingen. De Annuntiaten van Heverlee hebben een gelijkaardige operatie achter de rug of lopende in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (bij *KATOBA – Katholiek Onderwijs Brussel Annuntiaten*) en in de regio Diest-Scherpenheuvel-Kortenaken (bij *Katholieke Scholen Diest*). In de regio Leuven realiseert de congregatie al wat personele unies in afwachting van opname in een mogelijk groter BOS-proces met een twintigtal andere besturen. Dat wordt daar nog steeds als einddoel nagestreefd, zij het met een langere fasering. Nog in Leuven ontstond intussen het grotere schoolbestuur *SMD-L*, als een fusie van MISOL, Sancta Maria en Mater Dei.

Katholiek Onderwijs Vilvoorde wordt uitgebreid met twee nieuwe partners, die al bij de scholengemeenschap basisonderwijs betrokken zijn. Enkele besturen uit Hoeilaart, Overijse en Tervuren hebben zich sedert januari 2019 al verenigd in *Katholieke Scholen Druivenstreek*. In de regio Rotselaar-Tildonk-Haacht-Tremelo-Boortmeerbeek is de BOS-operatie al uitgemond in een nieuw BOS-bestuur *Katholiek Onderwijs Dijle-Demer (KODiD)* en in de regio Aarschot-Betekom gebeurt dat eerstdaags in de nieuwe vzw *Arcadia*.

BOS-overleg in Aarschot op 22 juni 2017 – toen moest de naam Arcadia nog gekozen worden

Enkele van oorsprong grote bisschoppelijke schoolbesturen trokken nog wat kleinere besturen aan: *Sint-Goedele Brussel* en *Sint-Paulus Tienen*. In Klein-Brabant gebeurde dat al een paar jaar vroeger met *Sint-Jan Berchmans Puurs*. Nog in Klein-Brabant groepeerden de schoolbesturen zich in *Katholieke Scholen Groot-Bornem*. Congregaties zoals *Don Bosco Onderwijscentrum* en *Onderwijsinrichtingen Zusters der Christelijke Scholen (OZCS)* namen sporadisch wat scholen onder hun hoede.

Naast die gerealiseerde en bijna gerealiseerde BOS-operaties lopen er nog gesprekken in sommige regio's, die nog wat tijd zullen vragen en die tijd ook zullen nemen, omdat de urgentie er niet meer is om absoluut de klus geklaard te hebben tegen 1 september 2020. Dus toch een remmend effect door het uitblijven van een BOS-decreet? Jazeker. Maar we merken wel dat die schoolbesturen verder willen inzetten op een vernieuwde en verstevigde samenwerking op het niveau van de scholengemeenschap, in de hoop of verwachting dat daar misschien meer structurele samenwerking uit kan groeien.

RESULTATEN BEVRAGING SCHOLENGEMEENSCHAPPEN BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS MECHELEN-BRUSSEL – APRIL 2019

Aanleiding

Tegen 30 november 2019 dienen scholen aan de Diocesane Plannings- en Coördinatiecommissie (DPCC) te laten weten tot welke scholengemeenschap ze wensen te behoren vanaf de start van de nieuwe scholengemeenschappen in september 2020. Door de schaalvergrotingsprocessen van de laatste jaren is het onderwijslandschap intussen al sterk veranderd. Die evolutie heeft ook zijn weerslag op de toekomstige samenstelling en werking van de scholengemeenschappen. Sommige scholengemeenschappen zullen wegvallen, andere krijgen een nieuwe samenstelling, nog andere worden volledig vernieuwd. Maar vele scholengemeenschappen blijven gewoon in hun zelfde samenstelling bestaan.

Om tijdig zicht te krijgen op die wijzigingen organiseerde het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel in april-mei 2019 een kleine bevraging bij de directeurs met coördinerende opdracht en de voorzitters van de scholengemeenschappen. Het Vicariaat verklaarde zich bereid ondersteunend of bemiddelend

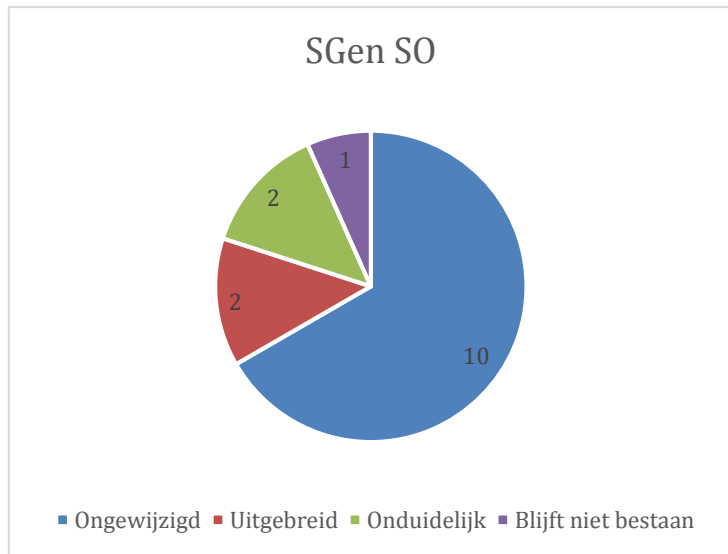
op te treden wanneer scholen uitgesloten dreigen te worden van deelname aan een scholengemeenschap of wanneer de gesprekken moeilijk zouden verlopen.

Resultaten

Op basis van een bijna volledige respons stellen we het volgende vast:

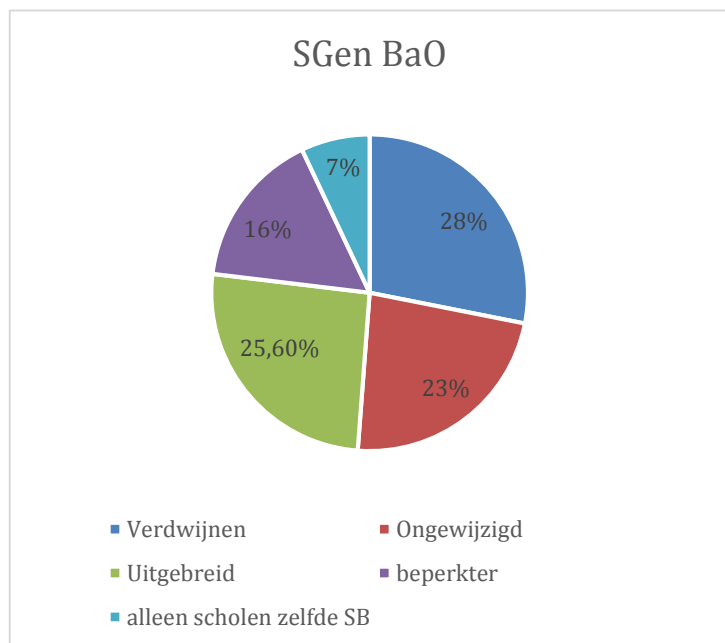
Secundair onderwijs

- De 15 scholengemeenschappen secundair onderwijs blijven op één na allemaal voortbestaan. In twee derde van de gevallen (10) blijven ze ongewijzigd qua samenstelling. In twee gevallen komen er scholen bij die nog niet tot een scholengemeenschap behoorden. In twee andere gevallen is het nog onduidelijk of alle partners blijven dan wel of er nog andere bijkomen.
- Voor de scholengemeenschap die niet blijft bestaan, staan er nog twee pistes open: voortzetting van de bisdomoverschrijdende samenwerking en uitbreiding met scholen van dat andere bisdom, of loskoppeling van het andere bisdom.

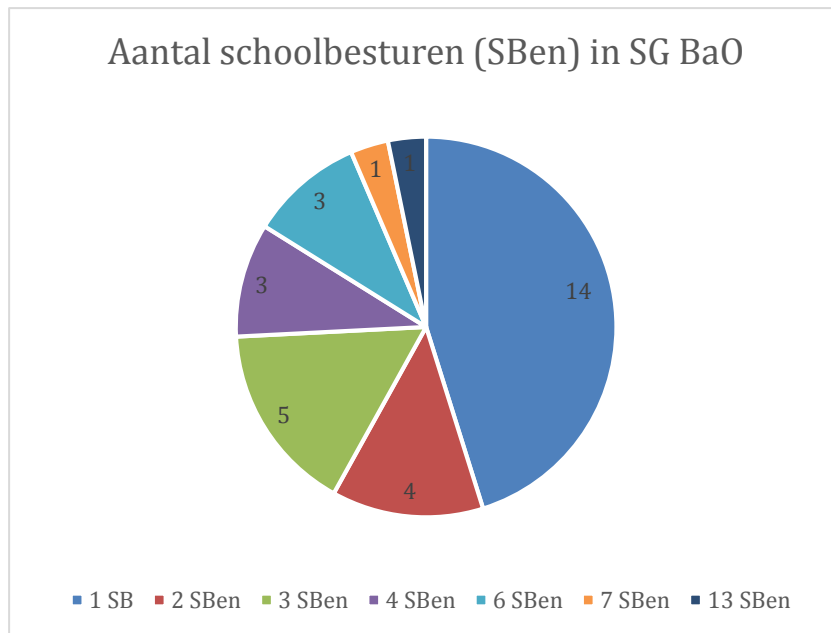

Basisonderwijs

- Van de 43 scholengemeenschappen (SGen) basisonderwijs zijn er 12 (28%) die niet blijven bestaan. De scholen die daartoe behoren zwermen uit over één of meer andere scholengemeenschappen.
- 10 SGen (23%) blijven ongewijzigd voortbestaan.
- 3 SGen (7%) blijven bestaan (misschien wel onder een andere naam), maar alleen met die scholen die onder hetzelfde bestuur ressorteren. Er vallen dan scholen weg en er komen er andere bij.
- 11 SGen (25,6%) behouden hun huidige samenstelling, maar worden uitgebreid met één of meer scholen; sommige van die SGen zullen dan wellicht van naam veranderen. Bij sommige SGen zijn de gesprekken over uitbreiding nog bezig.
- 7 SGen (16%) worden voortgezet, maar met minder partners.

Het effect van BOS

De BOS-operatie uit zich ook in het aantal besturen dat samen een scholengemeenschap vormt. Terwijl het aantal SGen basisonderwijs dat samengesteld was uit scholen van één schoolbestuur tot nu toe beperkt was tot 8, is dat aantal toegenomen tot 14.

In 4 gevallen zijn er 2 schoolbesturen bij betrokken, in 5 gevallen 3 en in 3 gevallen 4.

Voorts tellen we er nog 3 van 6 schoolbesturen, 1 van 7 en nog een uitschieter van 13, maar daar staat wel een BOS-

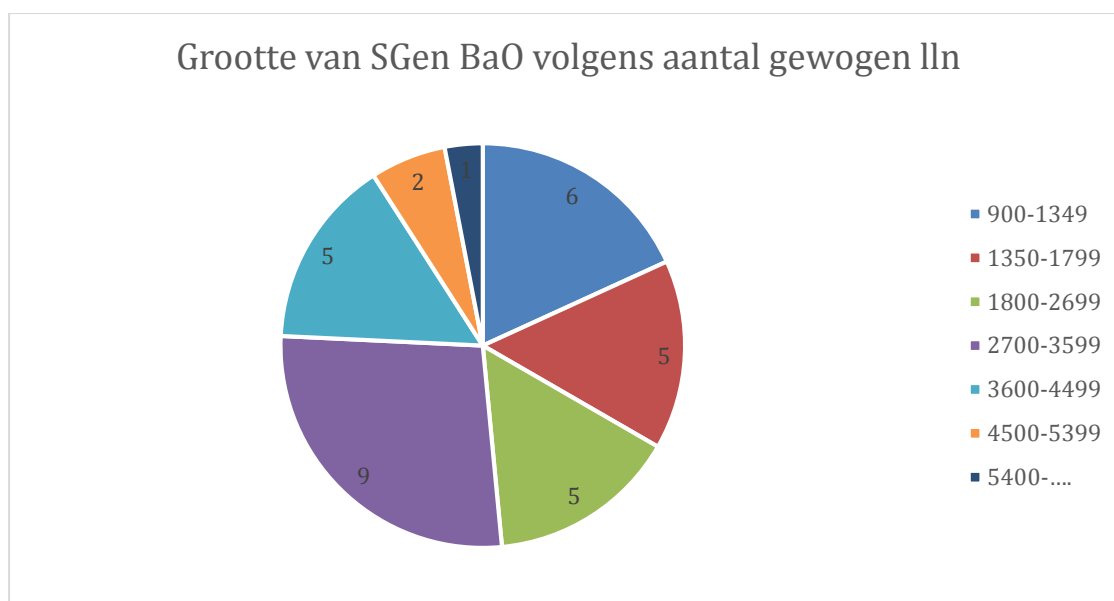
operatie op stapel, die het aantal verschillende schoolbesturen kan reduceren.

In het secundair onderwijs hebben we tot nu toe maar 1 SG die samenvalt met één schoolbestuur, maar dat kunnen er binnenkort 2 of 3 worden.

Door de herverkaveling en nieuwe clustering veroorzaakt door het BOS-proces, komen er in het basisonderwijs enkele nieuwe scholengemeenschappen bij, ter vervanging van enkele SGen die verdwijnen.

Doordat meer dan een vierde van de SGen Basisonderwijs verdwijnt, stijgt logischerwijze de gemiddelde grootte ervan. We delen ze in volgens de normen voor de getrapte incentivering:

900 - 1349:	6	1800 – 2699:	5	3600 – 4499:	5	5400 - ...	1
1350 -1799:	5	2700 – 3599:	9	4500 – 5399:	2		

We houden rekening met het aantal gewogen leerlingen. Dat wil zeggen dat leerlingen van het buitengewoon basisonderwijs een coëfficiënt krijgen van 1,9, waardoor ze bijna dubbel wegen.

Nog een kanttekening: het is niet uitgesloten dat sommige kleine scholengemeenschappen nog beslissen met een andere kleine of grotere SG samen te gaan, vooral om hun personeel meer mogelijkheden te geven, of dat heel grote scholengemeenschappen zich opsplitsen in één of meer kleinere om meer incentives te genereren. Het definitieve plaatje kan er dus nog anders uitzien.

Conclusie:

De BOS-operatie heeft duidelijk een invloed gehad op de engagementen die schoolbesturen vanaf september 2020 willen aangaan op het vlak van de samenstelling van de scholengemeenschap. Het is begrijpelijk dat de nieuwe familieverbanden die zijn ontstaan door fusies van schoolbesturen of de vorming van schaalvergroete besturen voor nieuw-samengestelde scholengemeenschappen zorgen. Ook is het logisch dat besturen de incentives die daardoor gegenereerd worden graag ten volle willen gebruiken voor hun eigen bestuurlijke organisatie. Sommige schaalvergroete besturen willen dan ook hun scholengemeenschap basisonderwijs beperken tot hun eigen scholen, om autonoom over die incentives te kunnen beslissen. De huidige partners die niet meededen aan het BOS-proces moeten dan wel die stap zetten of op zoek gaan naar andere partners om nog de voordelen van een scholengemeenschap te kunnen genieten. Het is onze zorg dat daarbij niemand uit de boot valt of verweesd achterblijft. Scholen in die situatie kunnen altijd op het Vicariaat Onderwijs een beroep doen voor bemiddeling. Maar misschien is dat niet nodig. Er vinden nog gesprekken plaats en tegen eind november 2019 komen er hier en daar wellicht nog oplossingen uit de bus.

DPCC, ONBEKEND EN ONBEMIND?

Elk jaar opnieuw stelt de Diocesane Plannings- en Coördinatiecommissie (DPCC) van het Vicariaat Onderwijs vast dat sommige aanvraagdossiers van scholen en scholengemeenschappen te laat of helemaal niet ingediend worden. Ondanks alle mededelingen zijn blijkbaar nog tal van directeurs en bestuurders niet of onvoldoende

op de hoogte van de interne planningsprocedure binnen het katholiek onderwijs. Die procedure moeten ze volgen als ze een herstructurering doorvoeren, zoals de oprichting van een bijkomende school, een extra niveau of vestigingsplaats, of als ze een studierichting willen programmeren en dergelijke.

Het belang van de interne en externe planningsprocedure

De **interne planningsprocedure** stelt scholen in staat om toelichting te vragen of bezwaar in te dienen als katholieke scholen een programmatieaanvraag indienen die mogelijk als nadelig of bedreigend wordt beschouwd. De aanvragen dienen daarom tijdig ingediend te worden bij de dienst Bestuur & organisatie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en bij de DPCC Basisonderwijs (voor de basisscholen gewoon en buitengewoon onderwijs) en bij de DPCC Secundair onderwijs (voor gewoon en buitengewoon secundair onderwijs). De DPCC maakt dan een lijst op van alle aanvragen en stuurt die door naar de scholengemeenschappen met de vraag om de lijst verder bekend te maken naar alle mogelijk betrokken scholen van hun regio. De precieze procedure, de timing en de

aanvraagformulieren worden elk jaar in juni gecommuniceerd via de nieuwsbrief van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Daarin staan ook de procedure en de timing voor de **externe planningsprocedure**; dat is de procedure die scholen moeten volgen om hun aanvraag te richten tot het Agentschap van de Onderwijsdiensten (AgODi). Beide procedures hebben hun belang en hun tijdspad is verschillend. Voor de meeste aanvragen verwacht AgODi een gunstige DPCC-beslissing. Die moet dan ook eerst komen.

De DPCC is het beslissend orgaan, mee gebaseerd op een voorafgaand planningsadvies vanuit Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Per niveau is er een adviesraad die de aanvragen bespreekt en een advies formuleert ten behoeve van de DPCC. De DPCC-leden zijn aangewezen vanuit deze geledingen: schoolbesturen (Cobesleden), de koepel van de ouderverenigingen VCOV, de vakbond (COV of COC) en gemandateerden aangesteld door de bisschoppelijk afgevaardigde, telkens vier per geleding. De DPCC is niet verplicht het advies van de adviesraden te volgen, maar doet dat doorgaans wel. Een DPCC-beslissing is bindend voor de aanvragende school, maar die kan wel nog in beroep gaan tegen een negatieve beslissing bij de Centrale Beroepscommissie. De DPCC kan desgevallend het initiatief nemen om vooraf een overlegvergadering te organiseren tussen een aanvrager en een bezwaarmaker, zodat beide partijen elkaar beter begrijpen en eventueel goede afspraken kunnen maken.

Het probleem van laattijdige aanvragen

Als scholen echter niet voldoende geïnformeerd zijn, of zich onvoldoende realiseren dat ze voor hun aanvraag zo'n DPCC-procedure moeten volgen, kunnen er problemen ontstaan. In het beste geval wordt het ontbreken van een aanvraag nog tijdig opgemerkt en komt er nog een laattijdige aanvraag. De DPCC dient dan te beslissen of de aanvraag nog ontvankelijk verklaard kan worden of niet. Zo'n procedure neemt immers tijd in beslag. Belanghebbende scholen moeten op de hoogte worden gebracht, voor een bezwaarschrift hebben ze tien dagen de tijd, er moet soms een extra DPCC-vergadering gepland worden enzovoort, en dat alles nog voor de deadline van indiening bij AgODi. Indien die tijd ontbreekt, kan de aanvraag niet anders dan met een schooljaar uitgesteld te worden.

Dat kan pijnlijk zijn voor scholen die er echt op gerekend hadden hun programmatie of herstructurering te kunnen starten vanaf het volgende schooljaar.

Om bovenvermelde noodscenario's, die alle partijen bijkomende stress en werk bezorgen, te vermijden, wil het Vicariaat Onderwijs nog eens uitdrukkelijk oproepen om de interne planningsprocedure ernstig te nemen en er aandacht voor te hebben. Het zou goed zijn mocht de procedure een vast of weerkerend agendapunt zijn bij vergaderingen van de scholengemeenschappen. Zo kunnen directeurs en

schoolbestuurders die goed vertrouwd zijn met de DPCC-procedure hun nieuwe collega's er tijdig op attent maken als die programmatieplannen hebben.

Nieuwe uitdagingen: capaciteitsdossiers

Een nieuwe uitdaging vormen de capaciteitsdossiers, die de laatste tijd veelvuldig opduiken. De DPCC's van de vijf bisdommen hebben daar nog niet veel ervaring mee en stellen vast dat ze vaak niet de regie hebben over dat soort dossiers. Als scholen bij de overheid een aanvraag indienen voor capaciteitsmiddelen om meer plaats te creëren bij groeiende capaciteitsnoden, bestaat de kans dat ze al een (positief) antwoord krijgen

van die overheid nog voor ze een dossier hebben kunnen indienen bij de DPCC. De uitvoeringsdatum van de nodige infrastructuurwerken voor een bijkomende vestigingsplaats is vaak pas over enkele jaren. Tot nu toe moesten aanvraagdossiers ingediend worden in het eerste trimester van het schooljaar voorafgaand aan de realisatie. Voor capaciteitsdossiers vraagt de DPCC van het aartsbisdom voortaan al een intentieverklaring in te dienen in een zo vroeg mogelijk stadium, zodat de aanvraag tijdig en in alle rust besproken kan worden binnen de regio. Zodra er middelen van de overheid worden toegekend, is het immers bijzonder moeilijk om zo'n dossier nog te beoordelen, maar is het des te meer van belang om alle actoren van de katholieke schoolfamilie te informeren en indien gewenst met elkaar te laten dialogeren.

Er zijn plannen om vanaf de start van de nieuwe scholengemeenschappen in 2020 meer autonomie toe te kennen aan de scholengemeenschappen om zelf te beslissen over hun basisaanbod. Maar ook dan blijven er nog dossiers over die een DPCC-behandeling moeten krijgen. We hopen dan ook dat artikels als dit mogen bijdragen tot een betere bekendmaking van de DPCC. Dat het orgaan ooit 'bemind' zal worden, daar maken we ons geen illusies over.

KATHOLIEKE ONDERWIJSCEL BRUSSEL. NIEUWE NAAM EN INVULLING VOOR KOEB

In het aprilnummer 2019 van VONDeling kon u lezen dat Katholiek Onderwijs Vlaanderen een Adviesraad Brussel heeft opgericht en dat de vzw KOEB, de vereniging die zich tot nu toe voor het katholiek onderwijs in Brussel heeft ingezet, een nieuwe invulling zou geven aan haar werking en vooral aan de samenstelling van de raad van bestuur en de onderwerpen die daar aan bod dienen te komen. Er is sindsdien inderdaad het een en ander veranderd.

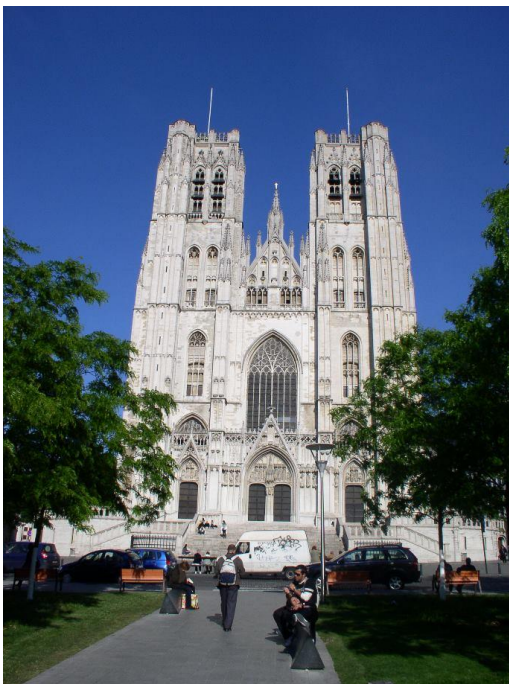

Katholieke Onderwijscel Brussel

Een nieuwe lente, een nieuwe naam

Op 21 mei 2019 keurde de Algemene Vergadering van vzw KOCB de aangepaste statuten goed. De belangrijkste wijziging betrof de naam. Die verandert van *Katholieke Opvoeding en Cultuur Brussel* naar ***Katholieke Onderwijscel Brussel***. De afkorting blijft wel KOCB.

Waarom die naamswijziging? De vzw werd op 1 maart 1972 gesticht met als volledige naam '*Katholiek Opvoedingswezen en Cultuur Brussel*'. Die naam was niet alleen geïnspireerd op het toenmalige 'Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur', de stichters kozen bewust voor 'opvoedingswezen' omdat de uitbouw van een volwaardige Nederlandstalige voorschoolse sector met peutertuinen - en later kinderdagverblijven - als onderbouw van een stevig Vlaams basisonderwijs één van de kerndoelstellingen was voor de pas opgerichte vzw. In 'opvoedingswezen' zat dus zowel de voorschoolse als de onderwijssector vervat. De verwijzing naar cultuur, zoals bij de voorloper van het Ministerie van Onderwijs, kwam er in de hoop ook vanuit die hoek subsidies los te kunnen weken.

De benaming onderging in de loop van de jaren nog een paar wijzigingen. Eerst een taalkundige verbetering naar '*Katholiek Opvoedings- en Cultuurwezen Brussel*' en later naar '*Katholieke Opvoeding en Cultuur Brussel*'. Intussen werd even geopperd om de benaming aan te passen naar *Katholiek Onderwijscentrum Brussel*, een naam die op het terrein vaak verkeerdelijk gebruikt werd door vele mensen die er maar niet in slaagden de afkorting KOCB correct te verklaren. Die aanpassing kwam er echter niet om deze redenen: in de relatie met het toenmalige Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel lag het gevoelig om van een Katholiek Onderwijscentrum in Brussel te spreken, omdat het de indruk gaf dat dit centrum te veel autonomie zou opeisen of een vicariaat op zich zou worden. Een andere reden was uiteraard dat de tweede pijler van de werking, het voorschoolse, te veel naar de achtergrond zou verdwijnen, aangezien de wereld van de kinderdagverblijven nog geen 'onderwijswereld' is. Later kwam er in Brussel

een 'Onderwijscentrum Brussel' (OCB), maar dat is een netoverschrijdend initiatief van de Vlaamse Gemeenschapscommissie dat instaat voor vooral pedagogische ondersteuning en nascholing voor leerkrachten en directeurs in het Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Daar het woord 'Katholiek' voor plaatsen zou verwarrend werken.

Hoe komt dat het dat we anno 2019 dan toch de verwijzing naar 'opvoeding' durven te laten vallen en kiezen voor een benaming met 'onderwijs' erin? Dat heeft te maken met verschillende evoluties. De vzw KOCB heeft zich bijna een halve eeuw lang zowel bekommerd om de belangen van de katholieke scholen als van de vrije kinderdagverblijven. Die werden in de jaren 1970 massaal opgericht in de onmiddellijke omgeving van katholieke scholen en vaak onder de hoede ervan. KOCB bekwam op een zeker ogenblik ook dat de sector welzijn van de VGC een personeels- en werkingsubsidie verleende voor haar werking in het voorschoolse en in de buitenschoolse opvang (IBO's). Vanuit die werking was KOCB ook vertegenwoordigd in het Vlaams Welzijnsverbond en in het Coördinatiecomité van Brusselse (vrije) kinderdagverblijven. Toen die subsidiëring op een bepaald moment wegviel en dus ook het personeel dat KOCB daarvoor kon inzetten, moest de werking in de voorschoolse sector noodgedwongen

op een laag pitje gezet worden. De welzijnssector is de laatste jaren ook sterk geëvolueerd en de verantwoordelijken van de Brusselse kinderdagverblijven weten goed hun mannetje te staan om hun belangen zo goed mogelijk te behartigen. Ze werden daarbij vooral gesteund door een minister of staatssecretaris die het katholieke netwerk vrij gunstig gezind was.

Van opvoeding naar onderwijs: aanpassing statuten

Het was duidelijk dat de pijler van het voorschoolse niet meer op een gelijkwaardige manier deel kon uitmaken van onze werking en dus ook van de doelstellingen van de vzw. De steun en sympathie voor de vrije kinderdagverblijven verdwijnt daarmee niet helemaal. Het coördinatiecomité van vrije Brusselse kinderdagverblijven mag nog steeds vergaderen op KOCB en de vzw blijft die wereld met aandacht volgen, maar we kunnen de aanvankelijke doelstellingen op dat vlak niet meer waarmaken. In de doelstellingen van de statuten zijn de verwijzingen naar de voorschoolse sector dan ook minder expliciet en ligt het accent vooral op het onderwijs. De formulering is deze:

De vereniging heeft tot voorwerp vanuit een christelijke grondslag bij te dragen tot de opvoeding, de scholing en vorming van kinderen, jongeren en volwassenen, en dit binnen de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daar zal ze, in samenspraak met de besturen, de Nederlandstalige katholieke onderwijs- en parascolaire instellingen en diensten ondersteunen, coördineren en de kwaliteit van de dienstverlening ervan bevorderen.

In het kader van de hierboven vermelde doeleinden treedt zij mede op als vertegenwoordiger en belangenbehartiger van de katholieke Nederlandstalige onderwijsinstellingen ten overstaan van de Brusselse officiële, openbare, sociale, culturele of andere instanties en verenigingen en pleegt zij overleg met de bestaande Nederlandstalige onderwijsstructuren. Die taken neemt ze op in nauwe samenwerking met het Vicariaat Onderwijs van het Aartsbisdom Mechelen-Brussel en de netwerkorganisatie Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Het beleid en de werking van de vzw is in overeenstemming met het algemeen beleid van het Vicariaat Onderwijs van het Aartsbisdom Mechelen-Brussel en van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Impact van Adviesraad Brussel

Een andere aanleiding tot het wijzigen van de statuten en van de benaming is natuurlijk de oprichting van de Adviesraad Brussel in de schoot van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Als verre voorbereiding op de oprichting van zo'n adviesraad had een kerngroep heel wat denkwerk verricht en was ook de term Brusselcel al eens gevallen. KOCB is te beschouwen als een Brusselse cel binnen het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel en de grote netwerkorganisatie Katholiek Onderwijs Vlaanderen. De bedoeling is de krachten nog beter te bundelen en de continuïteit van de Brusselse werking te verzekeren. Om de sterk ingeburgerde afkorting KOCB te behouden, lag de naam **Katholieke OnderwijsCel Brussel**, voor de hand.

Samenstelling raad van bestuur en Algemene Vergadering KOEB

Tegelijk met de statutenwijziging keurde de Algemene Vergadering van vzw KOEB ook de ontslagen goed van meer dan twee derden van de leden en de bestuurders, zodat er voorlopig nog zes bestuursleden overblijven: **Marijke Chielens, Thérèse Finné, Guido François, Maité Schiepers, Petrus van den Cruyce** en **Paul Yperman**. Voor de Algemene Vergadering komen daar nog deze leden bij: **Lieven Boeve, Jan Degadt, Marcel Gevers, Jürgen Mettepenningen** en **Chris Smits**.

Een aantal vroegere bestuursleden maken deel uit van de nieuwe Adviesraad Brussel. Dat is het geval voor **Elisabet Campforts** (CLB), **Marcel Gevers** (Schoolbestuur) en **Karin Lemmens** (VCOV).

De reductie van het aantal bestuursleden heeft ook te maken met het feit dat vier vijfde van de thema's die de raad van bestuur van KOEB placht te bespreken voortaan behandeld wordt door de adviesraad Brussel en vandaar voorgesteld wordt aan de raad van bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. De raad van bestuur van KOEB zal zich eerder beperken tot de resterende onderwerpen, met

name de opdrachten die KOEB als hoofdstedelijke vereniging voor het katholiek onderwijs krijgt van de VGC, in ruil voor subsidies, het werkgeverschap van het Gesco-personeel en de opdrachthouder, de netwerking met de Brusselse kerk en de voorschoolse sector, het gastheerschap voor overlegvergaderingen van de scholengemeenschappen basis- en secundair onderwijs en andere verwante organisaties, en verdere dienstverlening tout court.

Spilfiguur blijft **Christel Herbosch**, opdrachthouder van KOEB. Zij zal in tandem nauw samenwerken met de nog aan te wijzen opvolger van **Chris Wyns**, die in september 2019 met pensioen gaat in Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Het Vicariaat Onderwijs en Katholiek Onderwijs Vlaanderen investeren samen in een voltijdse opdracht voor die nieuwe stafmedewerker, zodat het team dat expliciet voor Brussel zal werken effectief versterkt wordt. Daar komt bij dat **Guido François**, directeur van de Dienst Schoolorganisatie van het Vicariaat Onderwijs, als nieuwe voorzitter van KOEB ook zijn steentje zal bijdragen.

Vacature stafmedewerker Brussel

In de Nieuwsbrief van Katholiek Onderwijs Brussel van 20 juni 2019 verscheen de vacature voor bovenvermelde functie van stafmedewerker Brussel, die ook opdrachten zou uitvoeren inzake BOS-begeleiding voor het Vicariaat Onderwijs. Wie zich aangesproken voelt, dient tegen uiterlijk 5 juli 2019 te solliciteren. Klik [hier](#) voor de volledige vacature.

DOKO EN OVERHEIDSOPDRACHTEN

Hoe is het nog met de overheidsopdrachten, nu de werking van de vzw's I.R.O. en Serviko opgegaan is in de vzw DOKO (Diensten ter Ondersteuning van het Katholiek Onderwijs), een dochter-vzw van Katholiek Onderwijs Vlaanderen? De dossiers zijn in goede handen, zo blijkt, er kwamen enkele nieuwe raamcontracten bij en bestaande contracten worden vernieuwd. De netwerkgroepen die ooit per bisdom ontstaan zijn, worden nog steeds samengeroept, omdat ze waardevol blijven als klankbord en om elkaar te ondersteunen bij het uitwerken en opvolgen van overheidsopdrachten.

In het aartsbisdom kwam de netwerkgroep het voorbije schooljaar samen op 7 december 2018, 12 maart 2019 en op 14 juni 2019. De laatste keer vergaderden we, net als vorig jaar, samen met de Netwerkgroep van het bisdom Antwerpen in het Diocesaan Secretariaat Katholiek Onderwijs op de Noorderlaan te Antwerpen. De Netwerkgroep Mechelen-Brussel was er vertegenwoordigd door zes leden, de meerderheid kwam uit de Antwerpse netwerkgroep. Stefan De Weerdts en Stefanie Gryson van DOKO zaten de vergadering voor.

De equipe van DOKO is door het vertrek van stafmedewerker Marc Dejonckere (voorheen Serviko) en van administratief bediende Marleen Matton tijdelijk wat uitgedund en moet over enkele maanden ook Stefanie Gryson wegens zwangerschap een tijdje missen. Het is nog wat wachten op passende vervanging. Intussen is het aantal nieuwe dossiers dat DOKO kan onderhandelen noodgedwongen beperkt. Dat neemt niet weg dat er een aantal nieuwe raamcontracten in de markt zijn gezet, waar scholen op in kunnen schrijven.

Zo is er een raamovereenkomst voor de aankoop van nieuwe **personal computers A-merken**, waarvoor de firma Signpost de opdracht binnengehaald heeft. De overeenkomst geldt voor één jaar, jaarlijks te verlengen tot een maximum van vier jaar. De scholen die lid zijn van Katholiek Onderwijs Vlaanderen kunnen desktopcomputers, laptops en schermen bestellen uit de inventaris en de catalogus. Er is bijkomende korting voor een bepaald jaarvolume per schoolbestuur en er zijn gratis opleidingen op basis van het aankoopvolume.

DOKO sloot een raamovereenkomst af met Air Liquide voor **industriële gassen**. Dat is een gesloten raamovereenkomst voor de scholen die in februari 2019 hebben ingeschreven. Nieuwe inschrijvingen zijn niet meer mogelijk.

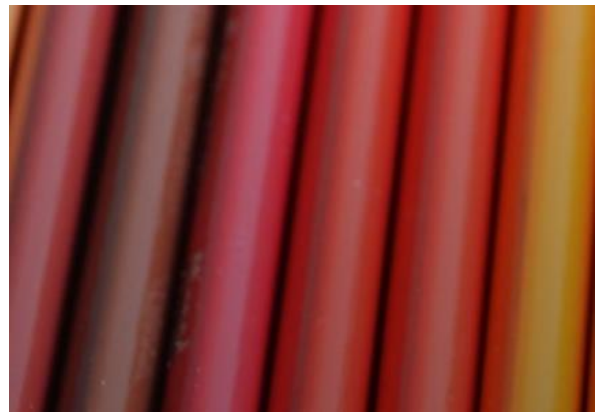
Binnenkort komt er ook een raamovereenkomst **schoonmaakproducten**. Daarvoor zullen scholen kunnen inschrijven in de loop van september 2019. Om marktverstoring te vermijden, mogen leveranciers maar een gunning krijgen voor maximum twee percelen. Er komen volumekortingen voor jaarbestellingen. Voorts wordt er een onderscheid gemaakt tussen ecologische en niet-ecologische producten. Niet alleen de prijs is belangrijk, maar ook tal van kwaliteitselementen.

Alle scholen en aanverwante instellingen die ingeschreven waren voor de huidige **energiecontracten** die nog onderhandeld werden door vzw I.R.O., werden gecontacteerd om hun een nieuw mandaat te vragen voor een volgend contract. De aankoop van elektriciteit voor 2020 is intussen al gebeurd. De prijzen staan op de website van DOKO, zodat scholen nu al kunnen ramen wat ze in het volgende kalenderjaar dienen uit te geven voor elektriciteit. Aardgas is al voor 90% aangekocht. Het nieuwe mandaat gaat over het nieuwe contract vanaf 2022 en verder. Op die manier kan DOKO al energie aankopen voor de volgende jaren.

Voor **catering en kantoorbenodigdheden** is er een raamovereenkomst met een systeem van mini-competitie. De uitleg daarover vind je op de website www.doko.be, waar nog wat extra informatie staat over de hier vermelde overheidsopdrachten.

Er is een groepsaankoop beschikbaar voor de ondersteuning van de **sociale verkiezingen**. Om de groepskorting te kunnen genieten, dienen scholen in te schrijven vóór 15 juli 2019. Meer info op <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/ondersteuningsaanbod-externe-dienstverleners>. Er is een volumekorting mogelijk die stijgt volgens het aantal ingeschreven Technische Bedrijfseenheden.

Voor **handboeken basisonderwijs** is DOKO bezig met marktverkenning voor een nieuw contract dat het huidige van I.R.O. kan vervangen zodra dat ten einde loopt. De gunning ervan is gepland tegen december 2019.

DOKO organiseert tenslotte nog **opleidingen** in het volgende schooljaar: een basiscursus met inwijding in overheidsopdrachten en een cursus voor gevorderden. Ook e-procurement komt aan bod aangezien dat vanaf februari 2020 verplicht zal zijn voor alle opdrachten. De vorming omvat twee aparte dagen: 7 november en 3 december 2019.

De netwerkgroep Mechelen-Brussel is onlangs vernieuwd, na een oproep van het Vicariaat Onderwijs voor nieuwe kandidaten. Wie geïnteresseerd is, kan zich nog altijd bij de netwerkgroep voegen (graag een seintje naar guido.francois@katholiekonderwijs.vlaanderen). De volgende vergaderingen vinden plaats op 6 december 2019 om 13.30u en 20 maart 2020 om 13.30u in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen en op 12 juni 2020 om 9.30u in het DSKO te Antwerpen (samen met Netwerkgroep Antwerpen).

STUURGROEP PREVENTIE OP BEZOEK IN HEIST-OP-DEN-BERG

Over het muurtje kijken in een ander bisdom kan nooit kwaad. Het is zelfs verrijkend, zeker als dat muurtje gloednieuw is. Op 14 mei 2019 was de diocesane stuurgroep Preventieadviseurs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel te gast in de nagelnieuwe schoolgebouwen van het Heilig-Hartinstituut te Heist-op-den-Berg voor haar laatste vergadering van het schooljaar 2018-2019.

Op de agenda van de bijeenkomst was veel plaats ingeruimd voor nieuws uit de Stuurgroep Welzijn op het werk en nieuwe wetgeving. Dat agendapunt kon door niemand beter gebracht worden dan Franky Wauters, verantwoordelijke voor Welzijn en preventie binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Vervolgens stonden we stil bij de mogelijke organisatie voor ons bisdom van een terug-

komdag voor preventieadviseurs van niveau 3, en ook de niveaus 1 en 2, ergens in maart 2020. Dat initiatief dient nog verder uitgewerkt te worden. Als thema zouden we kiezen voor 'interventiedossiers'.

Verder stond op de agenda 'feedback over het congres Warm Water III', dat op 21 februari 2019 103 deelnemers naar Odisee Brussel lokte.

Op het programma die namiddag stond ook nog een bezoek aan de schoolgebouwen, die pas in september 2018 ingehuldigd waren. Het was voor de preventieadviseurs een buitenkans om te zien hoe veiligheidsvoorschriften en preventie maatregelen hun vertaling kregen in nieuwe infrastructuur. Algemeen directeur Fons Nuyens, tevens

halftijds BOS-begeleider in ons bisdom, verzorgde zelf de rondleiding. Hij troonde ons mee naar de imposante turn-, dans- en sportzaal. Daar viel het vooral op hoe het bestuur bewust extra geïnvesteerd had in akoestische maatregelen. Geen overbodige luxe zo blijkt. Gevolg: minder storend lawaai en betere werkomstandigheden voor de turnleraren. De school had ook haar reputatie als sportschool hoog te houden. De aanpalende danszaal was een pareltje.

We verwonderden ons verder over de rustige sfeer in het klassenblok. Een geluiddempend tapijt in de brede gang en een lichtstraat lagen daar mee van aan de basis.

De preventieadviseurs zagen ook dat alle veiligheidsmaatregelen voor chemielokalen en stockage van gevaarlijke producten uitgevoerd waren conform de wetgeving.

Maar ook een gloednieuw gebouw kent zijn kinderziektes, met insijpelend vocht in de refectorie en zonneneringsproblemen in de leraarszaal. We zagen ook een uitgebrande droogkast, nadat er de dag voordien in een garage een kleine brand was uitgebroken, die erger had kunnen zijn. Gelukkig was het op het einde van de schooldag gebeurd, waardoor slechts enkele klassen geëvacueerd moesten worden.

Algemeen directeur Fons Nuyens leidde ons rond. Ook de danszaal kreeg een akoestische wand, net zoals de turnzaal.

Na de interessante rondleiding kregen de leden van de stuurgroep nog een hapje en een drankje aangeboden uit dank voor hun inzet in het voorbije schooljaar.

SCHOLEN EN LEERKRACHTEN HEBBEN RECHT OP KWALITATIEVE ONDERSTEUNING!

Reflecties van de regiodirecteur naar aanleiding van het visitatierapport van de pedagogische begeleiding

Hilde Crevits, minister van onderwijs, presenteerde eind maart de resultaten van het rapport van de commissie Monard over de pedagogische begeleidingsdiensten. In [nieuwsbrief 156](#) hebben we als Katholiek Onderwijs Vlaanderen aangegeven hoe we naar dit rapport kijken en hoe we aan de slag zullen gaan met de uitdagingen die erin geformuleerd worden¹. Hier wil ik even de tijd nemen om mijn persoonlijke reflecties bij dit rapport met jullie te delen en na te gaan wat dit betekent voor onze regionale werking.

¹ In het septembernummer (2019) van In dialoog zal Machteld Verhelst, Pedagogisch directeur Katholiek Onderwijs Vlaanderen, uitgebreider ingaan op dat Visitatierapport.

Over het algemeen stelt de commissie een positieve evolutie vast met betrekking tot een aantal verbeterpunten die tijdens de vorige visitatie geformuleerd werden. Ze waardeert de diepgaande hervorming die de voorbije jaren is ingezet in onze organisatie met het oog op het opzetten van een meer performante begeleiding met effect tot op de werkvloer: er werden muren tussen regio's en niveaus gesloopt en regio- en niveauoverschrijdende samenwerkingsstructuren werden opgezet in de schoot van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Ook binnen onze regio zijn we geëvolueerd naar samenwerkende teams van begeleiders die, ingebed in onze regionale dienst en in het bredere geheel van Katholiek Onderwijs Vlaanderen de verantwoordelijkheid opnemen voor de ondersteuning van jullie scholen. Het is niet langer het klassieke verhaal van de school met zijn ene ankerfiguur-begeleider die er verantwoordelijk is voor het geheel van de ondersteuning. In de complexe onderwijsrealiteit van vandaag zou het onze scholen tekortdoen om hun begeleiding te laten afhangen van de deskundigheid van één begeleider. Vandaar het werken met een team van begeleiders met diverse expertises die vertrekkende van de concrete vraag van de school ingezet kunnen worden, in sommige gevallen niveauoverschrijdend. Elke school blijft daarbinnen haar contactpersoon/vertrouwenspersoon houden, maar die fungeert veeleer als eerste aanspreekpunt en doorgeefluik dan als alleskunner. Dit expliciet inzetten op samenwerking dichtbij de scholen gecombineerd met de deskundigheid van onze begeleiders op diverse domeinen loont. We lopen in verschillende scholen trajecten die op positieve evaluaties kunnen rekenen en heel wat scholen en leerkrachten schrijven zich in voor de initiatieven die we opzetten (zie www.nascholing.be).

Peter Op 't Eynde, regiodirecteur

Hoewel de commissie deze positieve ontwikkelingen erkent, wijst zij er ook expliciet op dat er nog groeiomgeving blijft als het gaat over onder andere (1) de concrete aanwezigheid in de scholen; (2) het verder versterken en nog gericht inzetten op samenwerking; (3) het expliciet wetenschappelijk onderbouwen van onze begeleidingspraktijk; (4) het consequent monitoren van de kwaliteit van de eigen begeleidingsinterventies (het precieze effect, het bereik, ...) en (5) het aantrekken van en inzetten op deskundige en kwalitatief sterke begeleiders.

De conclusie van de minister luidt: er zijn duidelijk stappen vooruitgezet, maar het kan en moet nog beter!

Het laat zich dan ook aanzien dat de pedagogische begeleiding een van de belangrijke thema's wordt bij het uitwerken van het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse regering. We verwachten scherpe discussies over het netgebonden dan wel netoverschrijdende karakter van begeleidingsdiensten, over de effecten die de pedagogische begeleiding moet realiseren en wie dat dan gaat bepalen en meten, de scholen dan wel de overheid!

Onze scholen hebben echter geen boodschap aan politiek gekissebis. Zij willen een goede begeleiding en ondersteuning die hen in staat stelt de uitdagingen van vandaag en morgen aan te kunnen. De recente staking en de vele noodkreten van de voorbije maanden tonen aan dat bij velen het water tot boven de lippen staat. Zij willen kwaliteit leveren en daar hun verantwoordelijkheid voor nemen, maar

zoals nogal wat doorlichtingsverslagen ook aangeven, is het voor vele scholen niet evident om in de huidige context hun kwaliteitsontwikkeling ten volle zelf in handen te nemen.

We leven in een onderwijslandschap dat vandaag veelal gekenmerkt wordt door een onsamenhangend geheel van veranderingen en vernieuwingen waarvan sommige door de overheid gedecreteerd worden zonder in voldoende middelen, tijd en ondersteuning te voorzien (zie onder andere M-decreet, nieuwe eindtermen, modernisering secundair onderwijs, enz.). In dat landschap willen wij de uitdaging aangaan om daar samen met onze scholen een performante ondersteuning voor uit te bouwen. Scholen en leerkrachten hebben recht op die ondersteuning, zij hebben recht op een kwaliteitsvolle pedagogische begeleiding.

Een deel van de ploeg pedagogische begeleiders tijdens de nieuwjaarsreceptie in januari 2018

Dat betekent dat we de vijf uitdagingen die de commissie formuleert ernstig moeten nemen en daar gericht mee aan de slag moeten gaan met de relatief beperkte middelen en man- en vrouwkracht waarover we beschikken (het rapport berekende dat we op dit moment van de overheid middelen ontvangen a rato van 1 begeleider voor 406 te ondersteunen personeelsleden). Het valt buiten de scope van deze bijdrage om dieper in te gaan op hoe we dit voor elk van de vijf vermelde aandachtspunten precies gaan doen, maar we willen wel expliciet stilstaan bij de noodzaak van het versterken van een geïntegreerde samenwerking (uitdaging 2) dichtbij de scholen om zo begeleiders en andere ondersteuners efficiënt en doelgericht te kunnen inzetten voor en in de scholen (uitdaging 1).

Onze ervaring in de begeleidingspraktijk van elke dag leert immers dat het gericht ondersteunen van scholen in de complexe (onderwijs)wereld van vandaag vraagt om het organiseren van de begeleiding dichtbij onze scholen verankerd in een nauwe samenwerking tussen het vicariaat, de pedagogische begeleiding en de scholen en hun besturen. Vertrekkende vanuit de concrete vragen en noden van

scholen en leerkrachten gaan we met hen aan de slag en ondersteunen we hen in de veranderingsprocessen die ze willen lopen. Daartoe moeten we op een geïntegreerde wijze alle expertise inschakelen die voorhanden is, of die nu bij de pedagogische begeleiding, de vicariale diensten, het CLB, de ondersteuningsnetwerken, de lerarenopleidingen of andere externe partners zit.

De verschuiving die nodig is om naar een nog meer kwaliteitsvolle begeleiding in het Vlaamse onderwijs te komen, is er dan ook niet een van netgebonden naar meer netoverschrijdend of van minder naar meer overheidscontrole op de begeleiding.

De bijna volledige ploeg van pedagogische begeleiders basisonderwijs Mechelen-Brussel in november 2018

Wat scholen volgens ons nodig hebben, is een evolutie naar meer ruimte voor de opbouw van geïntegreerde begeleidingsnetwerken rond hun scholen waarin alle betrokken partners gericht samenwerken. Een performante en kwaliteitsvolle ondersteuning van scholen vraagt om wendbare, regionaal verankerde netwerken die deze samenwerking gestalte geven, ingebed in en verbonden door een gedeeld pedagogisch project en een gemeenschappelijk gedragen visie op goed onderwijs.

Wij willen daar als pedagogische begeleiding Mechelen-Brussel mee de lead in nemen door resoluut te kiezen voor een regionaal verankerd samen-verhaal in de schoot van het vicariaat en ingebed in het bredere verhaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Wij beseffen dat we nog verder doorgedreven stappen kunnen zetten in hoe we onze rol van procesbegeleider, expert en makelaar opnemen in nauw partnerschap met onze scholen en hun besturen, onze vicariale en Brusselse diensten, het CLB, ondersteuningsnetwerken, lerarenopleidingen en andere onderwijsexperten.

Samen komen is een begin, samen blijven is vooruitgang,
samenwerken is succes!

*Peter Op 't Eynde, regiodirecteur pedagogische begeleiding
Mechelen-Brussel*

VIERINGEN, CONFERENTIES, STUDIEDAGEN

VLAANDEREN WEES WIJS-DAG 24 APRIL 2019

Enkele weken voor de verkiezingen voor een nieuwe Vlaamse Regering, organiseert het Directiecomité Basisonderwijs (DCBaO) traditiegetrouw een Vlaanderen wees wijs-dag. Dat is een voormiddag waarop ze de partijvoorzitters van elke democratische Vlaamse Partij en hun onderwijsspecialisten uitnodigen om deel te nemen aan panels waarin ze aan de tand worden gevoeld over wat hun intenties zijn met onderwijs na de verkiezingen. Het is meteen ook de gelegenheid voor het DCBaO om zijn memorandum of eisenpakket kracht bij te zetten, daarin aangemoedigd door een volle zaal directeurs en andere sympathisanten.

Op 24 april 2019 was de Ancienne Belgique in Brussel voor de vierde keer het toneel voor die confrontatie tussen onderwijspraktijk en politiek. In zijn inleiding verwees DCBaO-voorzitter Benny Tarras naar de beloftes van de politici in 2014 en wat ervan gerealiseerd is. Dat blijkt toch het een en ander te zijn en daar is het onderwijsveld dankbaar voor. Het nieuwe memorandum bevat echter nog enkele oude en nieuwe punten waar het basisonderwijs dringend ondersteuning voor nodig heeft. Lieven Boeve, directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, bepleitte goede randvoorwaarden voor de directeur, meer vertrouwen en vrijheid en meer middelen, die ook ontkleurd moeten worden.

Om het geheel aan elkaar te praten, hadden de organisatoren een beroep gedaan op comedian en gewezen onderwijzer Piv Huvluv, bij vele directeurs bekend voor zijn ludieke optredens tijdens directiecongressen. Hij zorgde voor de ludieke noot, terwijl VRT-journalist Marc van de Looverbosch zich andermaal van de taak van moderator kweet. Hij kreeg de niet gemakkelijke opdracht de politici op de rooster te leggen over de volgende thema's, die alle het basisonderwijs aanbelangen:

Beleidsomkadering	Kostprijs plan basisonderwijs van de sociale partners
Werkingsstoelagen	Infrastructuur
Versterking op de werkvloer	Kies voor basisonderwijs

Alle uitgenodigde partijvoorzitters waren present, alsook hun onderwijspecialisten:

- Groen: Meyrem Almaci en Elisabeth Meuleman
- SP.A: John Crombez en Steve Vandenberghe
- Open VLD: Gwendolyn Rutten en Jo De Ro
- N-VA: Bart De Wever en Koen Daniëls
- CD&V: Wouter Beke en Hilde Crevits

De partijvoorzitters en hun onderwijspecialisten moesten soms apart, soms samen plaatsnemen in de zetels om te antwoorden op de vragen, of om deel te nemen aan een 'Bonopoliespel' over de werkingstoelagen of een bouwpakket waarmee ze hun prioriteiten en financieringsplannen rond scholenbouw konden aantonen. In een honderd-secondenronde mochten de voorzitters vertellen waarom onderwijs in hun ogen zo belangrijk is. Er passeerden zoveel meningen de revue dat het moeilijk te synthetiseren is. Niettemin vatte Michel Goeman (foto links) namens DCBaO op het einde van de spetterende voormiddag samen wat hij van de politici te horen had ge-

kregen. Hij was blij dat alle partijen een duidelijk ja hadden laten horen op het vlak van beleidsomkadering. Ze engageerden zich ook allemaal om diezelfde namiddag nog de werkingstoelagen voor het

kleuteronderwijs met 50 miljoen euro recurrent op te trekken tot het niveau van het lager onderwijs, een eerste concrete realisatie, en dat nog vóór de verkiezingen!

De partijen pleitten ook voor voldoende basisfinanciering en meer ondersteuning op de klasvloer, mede door bijkomende kinderverzorgsters. Wat de infrastructuurnoden betreft waren de antwoorden wisselend en werd er geen keuze gemaakt om de financiering op te trekken. Wel was iedereen het erover eens dat er meer geïnvesteerd moest worden in het basisonderwijs, hoewel de bedragen die genoemd werden niet zullen volstaan. DCBaO verwacht dat bij de volgende regeringsverklaring een duidelijke aanzet wordt gegeven en dat er een degelijk plan basisonderwijs wordt opgemaakt. De directeurs zijn bereid daar advies bij te geven. Goeman sprak tenslotte de hoop uit dat het bij de volgende legislatuur beter wordt en dat het beste nog moet komen.

Foto boven: Piv Huvluv zorgde voor de vrolijke noot. Foto onder: de onderwijsspecialisten met hun voorzitters

Tijdens de receptie na afloop was er gelegenheid tot napraten, maar dat bleek moeilijk in de veel te kleine, akoestisch ongeschikte inkomhal. Maar iedereen was vol lof over de puike organisatie en over wat DCBaO toch al had weten te bereiken.

MINIEMENINSTITUUT LEUVEN BIJ DE PRIJSWINNAARS. KONINGIN PAOLAPRIJS VOOR HET ONDERWIJS 2018-2019

Op 22 mei 2019 waren de serres van Laken weer het decor voor de uitreiking van de Koningin Paolaprijs voor het Onderwijs. Voor de editie 2018-2019 werden leerkrachten secundair onderwijs bekroond die zich onderscheiden in hun beroep.

Voor de Vlaamse Gemeenschap ging de eerste prijs naar het team Werkschakel van het Stedelijk Lyceum Offerande in Antwerpen. Zij richten zich tot zeer traaglerende, niet-gealfabetiseerde OKAN-leerlingen, met een ervaringstraject dat gefaseerd inzet op talentontdekking, talentontwikkeling en sensibilisering, aan de hand van diverse praktijkmodules, werkexpedities en bedrijfsbezoeken.

De prijswinnaars van de Vlaamse Gemeenschap. Rechts de twee leraren van het Miniemeninstituut (foto: Thierry Dauwe)

De tweede prijs kwam toe aan het STEM O&Oteam van het Don Boscocollege in Kortrijk. Het team biedt STEM-onderwijs in de derde graad aso aan volgens het concept van onderzoeken en ontwerpen (O&O), waarbij de leerlingen aan de slag gaan met echte opdrachten van bedrijven en organisaties. Op die manier groeien de leerlingen in de 21-eeuwse competenties en maken ze een gerichtere studiekeuze.

Ook het onderwijs van het aartsbisdom Mechelen-Brussel viel in de prijzen. **Dirk Staf** en **Diederik Roelands**, leerkrachten aan het Miniemeninstituut te Leuven, veroverden de derde prijs met het project 'Individuele leerlingenmobiliteit in buitenlandse partnerscholen'. Sinds 2015 krijgen leerlingen derde graad tso en bso de kans om ook buiten de schoolmuren aan hun 21ste-eeuwse vaardigheden te werken. De leerkrachten bouwden een groeiend netwerk uit van buitenlandse partnerscholen waar de leerlingen verschillende weken tot enkele maanden naar school kunnen gaan. Zo oefenen die leerlingen niet alleen hun taalvaardigheid, maar ook hun interculturele competenties; ze leren hun studiewerk plannen en hun eigen leerstijl en -vermogen onderzoeken. Tijdens de receptie konden we met

het directieteam, de bekroonde leerkrachten en ook met een leerling praten. Die laatste vertelde enthousiast hoe ze speciaal Spaans had geoefend om de helft van de lessen in een Spaanse school te kunnen volgen, gecombineerd met afstandsleren. De delegatie leerlingen deelde graag mee in de erkenning die aan de koninklijke prijs verbonden is. Het Europese uitwisselingsproject gaf hen zin en perspectief om voort te studeren of hun ervaringen nuttig in te zetten op de arbeidsmarkt.

Van harte proficiat aan alle prijswinnaars, uiteraard ook aan die van de Franse en Duitstalige Gemeenschap, die ook allemaal bewezen dat creatief en leerlinggericht onderwijzen wonderen kan verrichten en veel voldoening geeft.

INFOSESSIES BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS

Op 24 mei 2019 organiseerde Katholiek Onderwijs Vlaanderen, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, infosessies voor het basisonderwijs (in de voormiddag) en voor het secundair onderwijs (in de namiddag), in het auditorium van het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen.

Medewerkers van de netwerkorganisatie belichtten in beide sessies niveaugebonden thema's. **Chris Smits** bracht voor beide sessies dezelfde informatie over de financiën van katholiek Onderwijs Vlaanderen en over een omgevingsanalyse

onderwijs en vorming, met interessante informatie over elementen die een belangrijke invloed hebben op onderwijs, zoals demografische en economische ontwikkelingen en het toenemende lerarentekort.

In zijn bezinning voor het basisonderwijs vroeg **Peter op 't Eynde** een moment van stilte voor het recente overlijden van Martine Dierickx, de directeur van de Sint-Jozefschool in Sint-Pieters-Woluwe. **Ann Verhoeven** maakte ons wegwijs in het implementatiemateriaal en de leerplansite van Zill (Zin in leren! Zin in leven!). **Jerissa de Bilde** legde uit wat 'inspirerend burgerschap in een katholieke dialoogschool' omvat (voor meer info, zie Pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/inspirerend-burgerschap). Diezelfde uitleg gaf ze ook voor directeurs secundair onderwijs. De directeurs basisonderwijs kregen voorts wat informatie over de modernisering van de eerste graad secundair onderwijs: de getrapte studiekeuze, de vakkenstructuur en de links naar de leerplantool van Zill.

Vera Vastesaegeer en Rita Mouton

Karolien Wille behandelde de wijzigingen op het vlak van enkele specifiek leerlinggebonden aspecten zoals het getuigschrift basisonderwijs, nieuwe leerlingenreglementering e.d. **Annemie Jennes** lichtte het nieuwe ondersteuningsmodel toe.

Rita Mouton, niveaucoördinator basisonderwijs, lichtte het begeleidingsaanbod toe en **Vera Vastesaegeer** gaf een woordje uitleg bij het jaarthema 'Handen vol hoop'. Directeur **Günter Aerts** had

over dat thema weer een mooie tekening uitgewerkt en mocht toelichten hoe hij tot het ontwerp gekomen is. Vera liet ook de liederen horen die bij het thema passen, zowel voor het kleuter- als het lager onderwijs. Dat wordt vast weer een succes.

De directeurs basisonderwijs kregen na afloop nog een receptie aangeboden en konden volop netwerken.

Foto rechts: Günter Aerts geeft uitleg bij zijn tekening voor het nieuwe jaarthema

Om 13 uur was het al de beurt aan de directeurs secundair onderwijs. Naast de weerkerende thema's besteedde **Cindy Lammens** de meeste tijd aan curriculumdossiers en leerplannen, doorlichting en modernisering SO, basisgeletterdheid, de leerplantool LLinkid en eindtermen.

Een goed gevuld programma. Wie de presentatie wenst, kan die downloaden van de website www.katholiekonderwijs.vlaanderen.

Foto rechts: Cindy Lammens

INFOSESSIE ONDERWIJSPLANNING MODERNISERING SECUNDAIR ONDERWIJS

Ons bisdom was het laatst aan de beurt voor een informatiesessie over de onderwijsplanning in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs. Op 17 juni 2019 konden een vijftigtal deelnemers in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen luisteren naar **Patrick Deboutte** (foto), expert van de Dienst Bestuur & organisatie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Het was onmisbare informatie voor al wie wou weten welke programmaties al dan niet aangevraagd dienen te worden bij de Plannings- en Coördinatiecommissie (DPCC) en op welk moment. Vanaf het schooljaar 2020-2021 verwerven de scholengemeenschappen meer eigen planningsbevoegdheden. Dat zal in elk geval gelden voor het basisaanbod, met uitzondering voor bepaalde aanvragen waarvoor een Regionaal Platform kan worden opgericht. Dat kan het geval zijn in onderwijsregio's met meer dan één scholengemeenschap. Voor het specifiek studieaanbod blijft de bevoegdheid bij de DPCC. Concordanties van bestaande studierichtingen in het kader van de nieuwe planningstool of matrix van de modernisering van het secundair onderwijs

moeten gewoon gemeld worden aan Katholiek Onderwijs Vlaanderen en de DPCC SO. Patrick Deboutte lichtte voorts de regelgeving van de overheid toe voor een domeinschool, een campusschool en een verticale school.

HANDEN VOL HOOP

Wij brengen jullie een bladzijde hoopvol nieuws!

Een hoopvol thema

Katholiek Onderwijs Vlaanderen neemt de pedagogie van de hoop onder de arm en schuift 'Handen vol hoop' als jaarthema naar voren om via diverse bijdragen scholen te inspireren.

De basisgedachte voor de jaargang is: *'Hoop is het zaad waaruit de wereld van morgen groeit.'*

De parabel van de zaaier (Mc. 4, 26-28) is daarbij het centrale Bijbelverhaal. Het vertelt ons dat het Rijk Gods te vinden is in hoopvolle daden. Daarom steken we het volgende schooljaar de handen uit de mouwen en gaan we hoop zaaien. We vertrekken vanuit het positieve en de kracht die hoop geeft. We zetten het werkwoord 'hopen' om in de praktijk door te investeren in vertrouwen, herbeginnen, verzorgen, verbinden, uitkijken, lachen, liefhebben, vergeven, overstijgen, scheppen en volhouden. Naast die werkwoorden bieden we suggesties aan om inspirerende figuren in de kijker te plaatsen. Dat gaat niet zonder de wakkere geest en de creatieve handen van de leraars.

Leraars, zaaiers van hoop

Hoop is een essentiële en een krachtige drijfveer en kan gevoed worden door ervaringen, relaties en geloof. Hoop is fundamenteel en sterk werkend aanwezig in alle geledingen van het onderwijs. Ze openbaart zich in elke school, in elke klas, op elke speelplaats, in elke leraarskamer. Zoveel onderwijzers getuigen dagelijks in hun opdracht van hoop en over hoop. Hoop kun je onderwijzen. Het is een energie die in iedereen zit en die tot groei komt door ze te voeden. Hoop doet leven, hoop doet leren.

Leraars zijn zaaiers van hoop. Ze hebben er handen vol van! Ze helpen kinderen en jongeren wegwijs te maken en creëren kansen om hen te stimuleren in hun persoonlijke mogelijkheden. Leraars openen mee de wereld en geven hoopvolle en fundamentele zaken door zodat leerlingen kunnen groeien. Net als Jezus, stralen leraars toekomst uit. Ze zaaien vertrouwen en geloof.

We kunnen kinderen zo opvoeden dat ze de hoop in zich gaan dragen. We leren hen het belang van hoopvol in het leven te staan en dat inspiratie in het christelijk geloof voortkomt uit Gods liefde voor mensen. Jezus gaat daarbij voorop. Hij is een inspirerende leraar die concrete taal gebruikt. De kunst van Zijn didactiek is doorweven van een open, lerende houding bewogen door hoop. Zijn levenslessen zijn voor iedereen toegankelijk en openbaren een Blijde Boodschap.

Foto links: Carl Snoecx tijdens zijn toespraak over zijn boek 'Hoop doet leren' op het Congres Katholiek Onderwijs Vlaanderen in januari 2019.

Pastoraal, tekens van hoop

In het pastorale verhaal op school geven we elkaar wonderlijke hoop. Hoop, liefde, dienstbaarheid en verbondenheid zijn het zaad van ons verhaal. Pastoraal verantwoordelijken verkondigen de evangelische taal van de hoop en geven voeding en richting aan verbondenheid. Ze getuigen op een authentieke manier en geven kracht en uitdrukking aan de christelijke identiteit.

Door hun bezieling en allerhande initiatieven komen geloofselementen op school in beweging. Het verhaal van Jezus van Nazareth is daarbij de bron.

Hij is de zaaiër. Hij brengt hoopvolle boodschappen en daagt mensen uit om vanuit hun eigen mogelijkheden verder te groeien of te herbeginnen. Zijn hoop geeft ons een doel. Het is een inspirerende kracht, een positieve energie die perspectief geeft. Die christelijke hoop gaat door, neemt ons bij de hand en sterkt ons op onze weg. Jezus brengt hoop op de toekomst. Vertrouwen, geloof, veerkracht, volharding en uithouding... Jezus had er handen vol van!

Impulsdag Pastoraal basisonderwijs

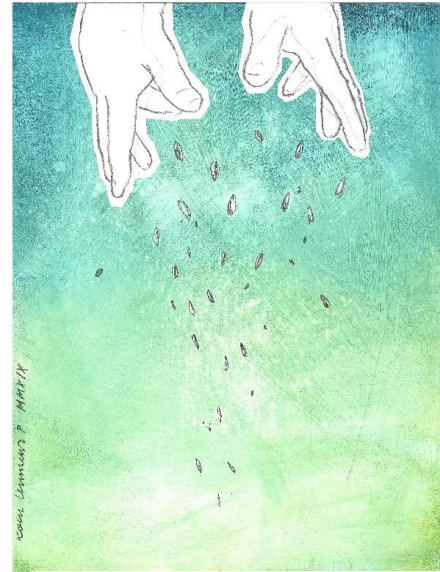
De Dienst Identiteit van het Vicariaat Onderwijs van het aartsbisdom organiseert voor de zevende keer een 'Impulsdag Pastoraal op School Basisonderwijs'. Die vindt plaats op **donderdag 12 september 2019** in de gebouwen van de UC Leuven-Limburg, Hertogstraat 178, 3001 Heverlee.

Directeurs, leerkrachten en pastorale medewerkers uit het basisonderwijs zijn van harte welkom. Het is een dag vol hoop, ontmoeting, inspiratie, vorming en bemoediging. Na een kort plenair gedeelte kan elke deelnemer twee werkinkels volgen en een bezoek brengen aan enkele standhouders. Inschrijven kan via deze link:

<https://nascholing.be/2019-2020/congres.aspx?congres=MBIMP-01-BET&pagina=Welkom>

Handen vol inspiratie

- Het boek 'Hoop doet leren' kun je bestellen via: [https://www.halewijn.info/catalogus/hoop doet leren](https://www.halewijn.info/catalogus/hoop_doet_leren)
- Leeftocht wil onderwijzers voorzien van hoopvol proviand voor onderweg. Meer informatie vind je op: www.katholiekonderwijs.vlaanderen/leeftocht.
- In de geloofstijdschriften van de Uitgeverij Avebode vind je ook didactische suggesties.
- Impulsen en vieringen voor het basisonderwijs vind je op: <http://www.vikom.be/dienst-identiteit/pastoraal-op-school>

Campagnebeeld Koen Lemmens

Steken jullie mee de handen uit de mouwen?

Vera Vastesaegeer, Coördinator Pastoraal Basisonderwijs

OP UITSTAP MET DE EREBEGELEIDERS MECHELEN-BRUSSEL

In de tintelende stad Tienen

Op donderdag 27 september 2018 had Frans De Schutter een mooi programma samengesteld in Tienen. Oude sporen tonen aan dat het gebied al bewoond was in de Romeinse periode. Hoog tijd dus voor de erebegeleiders om deze 'historische' parel eens van dichtbij te bewonderen en te bewandelen.

Het thema van de wandeling was: 'Straffe madammen' en die dames hebben we er ook ontmoet. Zo toonde de vrouwelijke gids ons Nikè: de gevleugelde vrouwenfiguur met wapperende gewaden. Die 'gouden madam' schittert als monument ter ere van de Tiense gevangenen en gedeporteerden uit WO I.

De sierlijke buitenkant van de Onze-Lieve-Vrouw-ten-Poelkerk op de Grote Markt vertelde ons onder meer het heldhaftige verhaal van de Bijbelse Esther.

Op de Veemarkt maakten wij in de Sint-Germanuskerk kennis met Beatrijs van Nazareth (1200-1068). Zij was een mystieke schrijfster.

Een bijzondere vermelding verdient ook Julia Tulkens (1902-1995): dichteres en Tiense ereburger. Haar dichtbundel 'Ontvangenis' veroorzaakte in het toen nog preutse Vlaanderen heel wat opschudding door het sensuele karakter ervan. Als proevertje: 'Mijn jonge lijf plooit als een wisse – onder de macht van uw begeert, terwijl gij mij de heimenisse van nemen en geven leert...'

De wandeling eindigde met een receptie – ons aangeboden door de Tiense burgemeester, Katrien Par-tyka. Een bevlogene dame en geen onbekende voor onze vrienden uit Puurs. Na een stevige maaltijd in 'Het Witte Paard' konden de vrijwilligers nog een bezoek brengen aan de Tiense suikerfabrieken.

Sterke madammen in Tienen... we hebben hen ontdekt! Met dank aan gastheer Frans.

Hector Foulon

In de voetsporen van Felix Timmermans en Sint-Gummarus te Lier

Op dinsdag 14 mei 2019 had Jos Van Rompay een voorstel uitgewerkt om Lier te verkennen: het werd een dagje op stap met Felix Timmermans en Sint-Gummarus...

Waar de drie kronkelende Nethen een zilveren knoop leggen; waar plots het spekbuikige, overvloedhoornige Brabant zich scheidt van 't mijmerend, magere Kempenland, daar is het. (Uit F. Timmermans, Schoon Lier)

De deelnemers werden verwacht in café Zimmer op het Zimmerplein. Na het genieten van een koffie met het Lierse vlaaike wandelden we naar het stadhuis en het Lierse begijnhof, met de schrijfsels van de Fé als gids. Jos had zich ijverig verdiept in zijn werken om telkens een

gepaste frase voor te lezen. We waren net op tijd terug om het slagwerk en de parade op de Zimmertoren mee te maken.

Een uitstekende lunch werd ons aangeboden in het favoriete restaurant van Jos, de Pezo. En wie nog tijd had in de namiddag, mocht mee naar de collegiale Sint-Gummaruskerk, waar Jos zijn jeugdjaren sleet als zanger en nog veel meer. Het was een heuglijke dag onder een stralende zon.

Welkom in Heverlee en Leuven

Op donderdag 26 september 2019 nodigt Marie-Josée Janssens ons uit in Heverlee en Leuven. Zij zal het programma voor een aangename dag uitwerken. De uitnodiging mag je begin september verwachten.

Jos Vanachter

BISSCHOPPELIJK AFGEVAARDIGDEN NAAR ROME

De bisschoppelijk gedelegeerden Onderwijs van elk Nederlandstalig bisdom van ons land vertoefden half juni 2019 in Rome: **Dirk Van Rossem** (Antwerpen), **Lieve Van Daele** (Gent), **An Quaghebeur** (Brugge), **Francis Loyens** (Hasselt) en **Jürgen Mettepenningen** (Mechelen-Brussel). Samen bezochten ze de Congregatie voor het Onderwijs, waar ze in gesprek traden met monseigneur Zani. De dagen daarna werden ze nog door verschillende andere instanties ontvangen.

Verder hebben ze uitdrukkelijk tijd genomen voor onderling overleg, over de grenzen van onze bisdommen heen.

Elke bisschop heeft een bisschoppelijk gedelegeerde Onderwijs, die de leiding heeft over het Vicariaat Onderwijs. Tevens zetelt de gedelegeerde in de Raad van Bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en staan ze als college samen in voor het godsdienstonderricht en de godsdienstinspectie in Vlaanderen. Ondersteuning van de scholen van elk bisdom inzake katholieke identiteit, pastorale begeleiding en bestuurlijke optimalisering behoren tot hun kernverantwoordelijkheden, net zoals de samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst en de netwerkorganisatie Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

De huidige bisschoppelijk gedelegeerden zijn tussen de één en vijf jaar aan de slag: een nieuwe ploeg dus. Met dit bezoek wilden ze in dialoog gaan met Rome en de onderlinge dynamiek voeden ten behoeve van de dienstbaarheid aan onderwijs en scholen in Vlaanderen en Brussel.

OPENING NIEUWE SCHOOLINFRASTRUCTUUR

We zijn er ons van bewust dat er meer nieuwe en vernieuwde schoolinfrastructuur wordt geopend dan waar we weet van hebben. Wie het ons laat weten, of ons uitnodigt, heeft echter recht op vermelding.

De laatste weken volgden verschillende infrastructuurdossiers van vzw Sint-Goedele Brussel elkaar in een sneltempo op, wellicht wegens de aankomende verkiezingen, zeker als bepaalde ministers daar graag nog mee uit wilden pakken om hun inspanningen op het vlak van capaciteitsuitbreiding extra in de verf te zetten. We ontvingen de volgende uitnodigingen:

- Op 10 mei 2019 was er de eerstesteenlegging van het nieuwe gebouw voor het kinderdagverblijf *De Boomhut* en de Vrije basisschool *Angelusinstituut* te Sint-Lambrechts-Woluwe/Schaarbeek;
- Op 14 mei 2019 werd het vernieuwde gebouw van de vrije basisschool *Lutgardis* Etterbeek feestelijk geopend.

- Op 17 mei was het de beurt aan de nieuwe en de vernieuwde speelplaats van het *Sint-Guido-instituut* op het Sainte-Adresseplein te Anderlecht;
- Op dinsdag 21 mei 2019 konden we er zelf bij zijn toen het nieuwe gebouw van de vrije basisschool *Sint-Michiels* te Jette (foto) ingehuldigd werd. Wat we openden was echter nog een werf, die pas

klaar zou (moeten) zijn op 1 september 2019. Niettemin belooft het een stevige capaciteitsverhoging te worden, met een eigen grote turn- en polyvalente zaal. Directeur-generaal Lieven Boeve mocht ook even het woord nemen en was goed geflankeerd door twee Open-VLD-ministers Guy Vanhengel en Sven Gatz, maar ook politici van andere partijen tekenden present. Capaciteitsuitbreiding is in de Brusselse context een hot item. De hele schoolbevolking liet zijn enthousiasme blijken, met zang en dans en gezwaai met vlaggetjes. En algemeen directeur Piet

Vandermot zag dat het goed was...

- De vzw Sint-Goedele Brussel bestaat intussen al sedert juni 2002 en vierde zijn gestage uitbreiding op zaterdag 22 juni 2019 met 'Het G-beuren' een "unieke dag in Brussel met familie en vrienden, met een waaier aan verrassende activiteiten."

PERSONALIA

In memoriam ere-vicaris Jos Peeters (19 juni 1927 - 16 mei 2019)

Foto genomen tijdens het KOCB-initiatief 'Gespreksdagen katholiek hoger onderwijs Brussel' in januari 1990. Ere-vicaris Peeters staat in het midden, naast Minister Jos Chabert zaliger.

Wij denken dankbaar terug aan de innemende persoonlijkheid van kanunnik Jozef Peeters. Na leraar en directeur te zijn geweest van scholen te Antwerpen en Tienen werd hij in 1973 directeur van het Diocesaan bureau voor het onderwijs en in 1981 Bisschoppelijk vicaris voor het onderwijs Mechelen-Brussel tot in 1996, toen hij in die functie werd opgevolgd door kanunnik Jos Portael zaliger.

Hij was oprecht bekommerd om het onderwijs, en heel speciaal voor het beroeps- en buitengewoon onderwijs. Ook de pastoraal op school lag hem nauw aan het hart.

Ontmoeting vroegere en huidige medewerkers Vicariaat onderwijs

Op 6 juni 2019 vond de jaarlijkse ontmoeting plaats van medewerkers en oud-medewerkers van het Vicariaat Onderwijs Mechelen-Brussel in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen. De vroegere en huidige pedagogische begeleiders maakten de grootste groep uit. Zij werden vergast op een gezellige receptie en op een welkomstwoord van Bisschoppelijk afgevaardigde Jürgen Mettepenningen. Die stelde het ontmoetingsmoment in het teken van verbondenheid, tussen mensen

die allemaal op hun manier dienstbaar zijn voor het katholiek onderwijs. Het netwerkmoment bij een hapje en een drankje was een mooie gelegenheid om die verbondenheid aan den lijve te ondervinden.

Het netwerkmoment bij een hapje en een drankje was een mooie gelegenheid om die verbondenheid aan den lijve te ondervinden.

Pensionering

Ria Leonaers gaat met pensioen als inspecteur-begeleider rooms-katholieke godsdienst voor het buitengewoon onderwijs. Jarenlang heeft zij die taak trouw en met veel engagement behartigd, zowel voor het basisonderwijs als het secundair onderwijs. Tijdens het eindejaarssamenzijn van de godsdienstinspectie werd Ria in de bloemetjes gezet. Bij die gelegenheid bedankten we tevens Walter Loonbeek voor al het werk dat hij deed voor Ria.

Foto: Ria verzorgde tijdens de Dag van de godsdienst altijd een prachtige stand.

Uitreiking certificaten PROFS

Op 21 juni 2019 zwaaide weer een generatie beginnende directeurs basisonderwijs af uit de PROFS-opleiding van het aartsbisdom. Ze ontvingen allen een certificaat tijdens een plechtige proclamatie, met bijhorende receptie.

De mooie toespraken waren van Mieke Van Vlasselaer, Rita Mouton,

Foto's Ariane Van Lulle

Peter De Caluwe en Peter Op 't Eynde. Tot slot spraken een paar directeurs hun dankbaarheid uit aan hun opleiders en begeleiders.

Voor allen een ontspannende en prettige zomervakantie!